

Forssan seudun ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma v. 2026-2029

KHALL 30.03.2026

24/12.08.00/2025

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015) määrittää päihdehaittojen ehkäisyn ja vähentämisen yhdeksi kunnan lakisääteisistä velvollisuuksista kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Ehkäisevään päihdetyöhön sisältyy alkoholin, tupakan, huumausaineiden ja muiden päihtymiseen käytettävien aineiden (kuten lääkkeiden väärinkäyttö ja muuntohuumeet sekä sähkösavuke ja muut nikotiinituotteet) sekä rahapelaamisen aiheuttamien haittojen ehkäisy.

Kunnassa tulee olla nimettynä ehkäisevästä päihdetyöstä vastaava toimielin sekä vastuuhenkilö (Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 533/2016 § 5). Hyvinvointialue tukee alueensa kuntia ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä sekä huolehtii toimintaan liittyvistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista.

Kunnan toimielimen ja hyvinvointialueen tehtävänä on

1. huolehtia alueensa päihdeolojen seurannasta ja niitä koskevasta tiedotuksesta
2. huolehtia siitä, että päihdehaittoja ja niiden vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan yksityisille henkilöille ja koko väestölle
3. lisätä ja tukea päihdehaittoja ehkäisevien toimien osaamista kaikissa tehtävissään
4. esittää ja edistää ehkäisevän päihdetyön toimia hallinnossaan, kunnassa erityisesti sivistys-, liikunta- ja nuorisotoimessa sekä elinkeinotoimessa
5. sekä huolehtia siitä, että em. toimet yhteensovitetaan monialaisessa yhteistyössä poliisin, alkoholilain (1102/2017) ja tupakkalain (549/2016) noudattamisen valvonnasta vastaavien viranomaisten, elinkeinoelämän ja erityisesti ehkäisevään päihdetyöhön osallistuvien yleishyödyllisten yhteisöjen ehkäisevään päihdetyöhön kuuluvien ja sitä tukevien toimien kanssa.

Lisäksi ehkäisevään päihdetyöhön sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain pykälien 6 ja 7 säädöksiä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä sitä koskevasta suunnittelusta ja raportoinnista (612/2021).

Lainsäädännöllä on määritelty myös kunnan ja hyvinvointialueen velvollisuudesta ehkäisevän päihdetyön yhteydessä edistää asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia päihteiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi omilla toimillaan sekä viranomaisyhteistyöllä ja viranomaisille annettavilla lausunnoilla (523/2015, §6).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) vastaa valtakunnallisesti ehkäisevän päihdetyön koordinoinnista ja ohjauksesta. Lupa- ja valvontavirastojen tehtäviin puolestaan kuuluu ohjata toimialueensa ehkäisevää päihdetyötä, suunnitella ja kehittää sitä yhteistyössä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa sekä tukea toimialueensa kuntia ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä.

Laki ehkäisevästä päihdetyöstä määrittää ne toimet, jotka jokaisessa kunnassa on vähintään toteutettava ehkäisevän päihdetyön järjestämiseksi. Muilta osin kunta voi päättää päihdetilanteensa huomioon ottaen ehkäisevän päihdetyön toteutuksesta. Tammelassa ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä toimii kunnanhallitus (KHALL 15.9.2025 § 160) ja vastuuhenkilönä hyvinvointikoordinaattori. Forssan seudun ehkäisevän päihdetyön verkosto toimii ehkäisevän päihdetyön koordinoivana tahona seutukunnalla, huolehtien seutukunnallisen yhteistyön toteutumisesta, tiedon välittämisestä sekä toiminnan kehittämisestä. Seutukunnallinen verkosto laatii työnsä tueksi nelivuotiskausittain ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelman (EHKÄPÄ).

Nyt hyväksyttäväksi esitettävä suunnitelma kattaa vuodet 2026–2029. Kukin seudun kunta määrittää osaltaan ko. asiakirjan suhteesta omaan linjausasiakirjakokonaisuuteensa. Kunta määrittelee ehkäisevän päihdetyön tavoitteet, toimenpiteet ja resurssit osana kuntastrategiaa ja hyvinvointikertomusta. Forssan seudun ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma 2026–2029 on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmakokonaisuutta Tammelassa ja sen toteutumista seurataan Tammelan kunnan hyvinvointikertomuksessa ja -raporteissa.

EHKÄPÄ - Forssan seudun ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma v. 2026–2029 nähtävänä liitteenä.

Valmistelija: Hyvinvointikoordinaattori Anna-Kaisa Jyrkkänen, p. 050 3791189

Esittelijä: Talous- ja hallintojohtaja, vs. kunnanjohtaja

Päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää hyväksyä Forssan seudun ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelman v. 2026–2029.

Päätös: